

Sygn. akt: VII C 768/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2015 r.

Sąd Rejonowy w L.VII Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Renata Mierzwicka
Protokolant:	sekr. sądowy Andrzej Janas

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2015 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa C. K., M. K. (1), B. K. i P. K.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda C. K. kwotę 60.000 zł (sześćdziesiąt tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot:

- 40.000 zł od dnia 14.11.2012 r. do dnia zapłaty

- 20.000 zł od dnia 25.08.2014 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. K. (1) kwotę 30.000 zł (trzydzieści tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot:

- 20.000 zł od dnia 14.11.2012 r. do dnia zapłaty

- 10.000 zł od dnia 25.08.2014 r. do dnia zapłaty;

III. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda B. K. kwotę 30.000 zł (trzydzieści tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot:

- 20.000 zł od dnia 14.11.2012 r. do dnia zapłaty

- 10.000 zł od dnia 25.08.2014 r. do dnia zapłaty;

IV. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda P. K. kwotę 30.000 zł (trzydzieści tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot:

- 20.000 zł od dnia 14.11.2012 r. do dnia zapłaty

- 10.000 zł od dnia 25.08.2014 r. do dnia zapłaty;

- V. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda C. K. kwotę 7.398,76 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- VI. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda M. K. (1) kwotę 4.998,76 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- VII. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda B. K. kwotę 4.998,76 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- VIII. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda P. K. kwotę 4.998,76 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- IX. nakazuje stronie pozwanej, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa (Sad Rejonowy w Legnicy) kwotę 359,10 zł tytułem nieuiszczonych w sprawie kosztów postępowania.

Sygn. akt VII C 768/14

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 10 czerwca 2014 roku a skierowanym przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. powodowie C. K., M. K. (1), B. K. oraz P. K. wnieśli o zasądzenie od strony pozwanej na ich rzecz kwoty w łącznej wysokości 150.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami oraz wydanie rozstrzygnięcia w zakresie kosztów procesu oraz obciążenie nimi strony pozwanej. C. K. domagał się kwoty 60.000 zł pozostali powodowie po 30.000 zł. W uzasadnieniu żądania pozwu, powodowie wskazali, że żądana kwota stanowi zadośćuczynienie za śmierć córki i siostry U. K..

Pojazd sprawcy wypadku w dacie zdarzenia posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa oraz obciążenie powodów kosztami procesu. Pozwany przyznał, że co do zasady ponosi odpowiedzialności za skutki zdarzenia z lipca 2006 r., jednakże zaprzeczył jakoby był zobowiązany do wypłaty zadośćuczynienia albowiem w dacie śmierci poszkodowanej brak było podstawy prawnej do wypłaty zadośćuczynienie członkom rodziny zmarłego. Ponadto pozwany wskazał, że żądanie powodów jest wygórowane, a doznana krzywda nie została stosownie wykazana.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 06 lipca 2006 roku w wyniku wypadku drogowego śmierć poniosła U. K.. Sprawca wypadku ubezpieczony był w zakresie odpowiedzialności cywilnej kierowców u strony pozwanej.

bezsporne

Powodów ze zmarłą U. K. łączyła silna więź emocjonalna. Poszkodowana była postrzegana przez nich jako osoba pracowita, wspierająca, spajająca rodzinę, mająca plany i perspektywy na przyszłość. Poszkodowana pomagała matce w prowadzeniu domu, dbała o rodzinę, opiekował się młodszym rodzeństwem.

C. K. po stracie córki odczuwał apatię, smutek, rozpacz. Powód nie okazywał swoich emocji na zewnątrz w trosce o rodzinę, starając się być dla niej wsparciem.

Rodzeństwu pozwanej w związku ze śmiercią siostry towarzyszyły silne bodźce stresowe, przyczyniające się do odczuwania bezsilności, wycofania, niechęci do działania. Powodom towarzyszył niepokój rozpacz, uczucie zagubienia. Powodowie nie pogodzili się z utratą siostry, wciąż odczuwają poczucie winy, iż nie zapobiegli tragedii.

Dowód:

- przesłuchanie powoda C. K. k. 104-105,
- przesłuchanie powoda B. K. k. 105,

- przesłuchanie powoda P. K. k. 105-106,
- przesłuchanie świadka M. K. (2) k. 104,
- opinia biegłej z zakresu psychologii k. 60-68

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

Istota przedmiotowego sporu sprowadzała się do ustalenia czy pozwany ponosi odpowiedzialność za skutki zdarzenia z lipca 2006r. oraz do ustalenia zasadności żądania przez powodów kwoty łącznej 150.000 zł z tytułu zadośćuczynienia w związku ze śmiercią córki i siostry.

W dniu 3 sierpnia 2008 r. przepis art. 446 k.c. został zmieniony przez dodanie § 4, zgodnie z którym sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego, którego śmierć nastąpiła wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Poprzednio obowiązujący stan prawny nie dawał tak wyraźnej podstawy do przyznania członkom rodziny zmarłego zadośćuczynienia. Przyjmowano zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie, że brak w kodeksie cywilnym odpowiednika art. 166 k.z., który stanowił podstawę roszczenia o zadośćuczynienie, oznaczał wykluczenie możliwości uwzględnienia tego rodzaju żądania. Nie oznacza to jednak, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie dostrzegano potrzeby naprawienia krzywdy wyrządzonej członkom rodziny zmarłego. W wielu orzeczeniach łagodząco restrykcyjną linię orzecznictwa przez stosowanie art. 446 § 3 k.c. do naprawienia także szkody niematerialnej (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 1968 r., I PR 424/67, nie publ., z dnia 27 listopada 1974 r., II CR 658/74, nie publ., z dnia 30 listopada 1977 r., IV CR 458/77, nie publ., z dnia 15 października 2002 r., II CKN 985/00, "Izba Cywilna" 2003, nr 6, s. 37, z dnia 25 lutego 2004 r., II CK 17/03, nie publ. lub z dnia 22 lipca 2004 r., II CK 479/03, nie publ.). Wskazywano także, że art. 446 § 3 k.c. stanowi podstawę żądania zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego, jakim jest relacja ze zmarłym najbliższym członkiem rodziny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2008 r., II CSK 459/07, nie publ.). Po wejściu w życie z dniem 23 sierpnia 1996 r. przepisu art. 448 k.c. uznano w wyroku z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09 (nie publ.), że ten właśnie przepis, a nie art. 446 § 3 k.c. stanowi podstawę ochrony odrębnego dobra osobistego, jaką jest bliska relacja pomiędzy zmarłym a osobą mu najbliższą. Dodanie § 4 do art. 446 k.c. wywołało co prawda wątpliwości odnośnie do relacji tego przepisu do art. 448 k.c. Sąd Najwyższy wyjaśnił je jednak tak w uchwale z dnia 27 października 2010 r., III CZP 76/10 (OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 42), w której uznał, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. jak i w uchwale z dnia 13 lipca 2011 roku w sprawie o sygn. akt III CZP 32/11 (OSNC 2012/1/10, Lex 852341). W nich to Sąd Najwyższy wskazał, że art. 446 § 4 k.c. ma zastosowanie wyłącznie do sytuacji, w której czyn niedozwolony popełniony został po dniu 3 sierpnia 2008 r. Przepis ten nie uchylił jednak art. 448 k.c., jego dodanie było natomiast wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny. Stanowisko to zostało potwierdzone także w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10 (OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 44) oraz z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 521/10 (nie publ.). (...)czy też w uchwale z dnia 22 października 2010 r. Na tle w/w rozstrzygnięć Sądu Najwyższego przyjąć zatem należy, że sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznana krzywdę na podstawie art. 448 w związku z art. 24 §1 k.c. także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 03 sierpnia 2008 roku wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, należy podnieść, że Sąd w pełni podziela wyżej zaprezentowane stanowisko judykatury. Dodanie art. 446 § 4 k.c. nie jest jedynie wyrazem woli ustawodawcy potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie tego przepisu, lecz jest również dokonaniem zmiany w ogólnej regule wynikającej z art. 448 k.c. przez

zawężenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia. Nie ulega zatem wątpliwości, że po wprowadzeniu art. 446 § 4 k.c. podstawę dochodzenia zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przed dniem 3 sierpnia 2008 r. w następstwie naruszenia deliktem dobra osobistego w postaci szczególnej więzi rodzinnej, łączącej osobę zainteresowaną ze zmarłym, stanowi art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Z uwagi na powyższe żądanie powodów oparte o treści art. 448 w związku z art. 24 k.c. należy uznać co do zasady za usprawiedliwione. Dobrem osobistym naruszonym w wyniku zdarzenia szkodowego była więź powodów z ich siostrą oraz córką U. K., która w następstwie przeprowadzenia postępowania dowodowego w niniejszej sprawie została wykazana. Jak to wynika z przeprowadzonych dowodów, w szczególności z przesłuchania powodów oraz świadka, powodów z córką i siostrą łączyła silna więź. Poszkodowana wspierała matkę w pracach domowych, opiekował się rodzeństwem, stanowiła dla nich wsparcie.

Sąd rozważając możliwość przyznania zadośćuczynienia za naruszone więzi rodzinne ma za zadanie rozważyć całokształt okoliczności sprawy. Zatem na poczucie krzywdy powodów patrzeć należy nie tylko przez pryzmat ich aktualnych odczuć, lecz przez pryzmat szeregu okoliczności, w tym warunków osobistych oraz rodzinnych powodów. Sąd z jednej strony ma na uwadze, że U. K. stanowił dla powodów oparcie, z drugiej zaś zważyć należy, że powodowie nie doznali zaburzeń emocjonalnych lub chorób psychicznych, skutkujących uszczerbkiem na zdrowiu, a bynajmniej tego nie wykazano. Przeciwnie powodowie choć wciąż mają poczucie winy, że nie zapobiegli tragedii odnaleźli się w nowej rzeczywistości, przebyli żałobę będącą normalną reakcją na stratę bliskiej osoby. Powodowie nie byli leczeni psychiatrycznie, nie korzystali z długotrwałej pomocy psychologicznej, w codziennym życiu funkcjonują dobrze, poprawnie wywiązują się ze swoich obowiązków, nie zgłaszają poważniejszych skarg społecznych, nie unikają relacji z innymi, mają zainteresowania, dbają o swój rozwój. Sąd ustalając stopień krzywdy kierował się nie tylko subiektywnymi odczuciami powodów, lecz także ustalał, czy te odczucia usprawiedliwione są obiektywnymi okolicznościami. Za takim zakresem procedowania świadczy wykładnia normy prawnej wywodzonej z art. 24 k.c., w świetle której oceniając czy doszło do naruszenia dobra osobistego oraz skali tego naruszenia należy brać pod uwagę tak okoliczności subiektywne (leżące po stronie podmiotu, którego dobro naruszono), lecz także okoliczności obiektywne – leżące poza sferą tego podmiotu. Powodowie są osobami dorosłymi, w pełni ukształtowanymi, a zatem trudno uznać by stopień ich krzywdy mógł być obiektywnie porównywalny do stopnia krzywdy dziecka zależnego od rodzica, od którego zależy generalnie rzecz ujmując jego byt.

W tym stanie rzecz Sąd przyjął, iż adekwatnym do usprawiedliwionego stopnia krzywdy powoda C. K. będzie kwota zadośćuczynienia na poziomie 60.000 natomiast w stosunku do pozostałych powodów kwota po 30.000 złotych.

Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w pkt I-IV sentencji wyroku.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c. w związku z art. 455 k.c. w związku z art. 817 k.c. Zgodnie z art. 817 § 1 k.c., ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Powyższa regulacja winna być rozpatrywana z treścią art. 455 k.c. oraz w poglądzie judykatury, a dalej z poglądem przedstawicieli piśmiennictwa w tym zakresie. Wskazuje się, że skoro świadczenie z czynów niedozwolonych, jest świadczeniem bezterminowym, zobowiązany do jego spełnienia, w tym także ubezpieczyciel, winien spełnić świadczenie niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. W realiach przedmiotowej sprawy na niezwłoczność należy patrzeć przez pryzmat art. 817 § 1 k.c. Z chwilą wezwania do zapłaty (co powoduje przekształcenie zobowiązania bezterminowego w terminowe) oraz z upływem terminu do spełnienia świadczenia, w tej sprawie z upływem 30 dni od daty wezwania, dłużnik – tu strona pozwana pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem danego świadczenia. A zatem skoro powodowie wezwali stronę pozwaną do zapłaty pismem z dnia 30.10.2012 r., zaś pozwany decyzją z dnia 13.11.2012 roku odmówił wypłaty świadczenia, roszczenie o zapłatę świadczenia na rzecz powodów staje się wymagalne z dniem 14.11.2012 r. od kwoty 40.000 zł w stosunku do C. K. oraz od kwot po 20.000 zł w stosunku do pozostałych powodów. Od pozostałych zasądzonych kwot Sąd zasądził odsetki uwzględniając upływ 30 dniowego terminu od doręczenia pozwu. tj. 25.08.2014 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

W pkt IX wyroku Sąd nakazał pozwanemu uiszczenie kosztów postępowania związanych z wynagrodzeniem biegłej w kwocie 359,10 zł stosownie do brzmienia art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji.